

BANK SPÓŁDZIELCZY w SOKÓŁCE

**Informacja dotycząca adekwatności kapitałowej
Banku Spółdzielczego w Sokółce
podlegająca ujawnieniom
(III filar NUK)
na dzień 31.12.2010 roku**

Sokółka, 29.06.2011 r.

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie	2
1.1. Informacje ogólne o Banku.....	2
1.2. Podstawa sporządzenia Polityki informacyjnej.....	2
2. Informacje o zasadach zarządzania ryzykiem w Banku.....	3
2.1. Ryzyko kredytowe	4
2.1.1 <i>Zarządzanie ryzykiem kredytowym</i>	5
2.1.2. <i>Zarządzanie ryzykiem koncentracji zaangażowań</i>	8
2.1.3. <i>Zarządzanie ryzykiem kredytowym ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie</i>	8
2.1.4. <i>Zarządzanie ryzykiem rezydualnym</i>	9
2.2. Ryzyko płynności	9
2.3. Ryzyko stopy procentowej	10
2.4. Ryzyko operacyjne	13
3. Fundusze własne.....	13
4. Adekwatność kapitałowa	14
4.1. Opis metody stosowanej do oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego. 14	
4.2. Wymogi kapitałowe	15

Załączniki:

1. Wprowadzenie do sprawozdania finansowego Banku.
2. Bilans Banku.
3. Rachunek zysków i strat.
4. Zestawienie zmian w kapitale własnym.
5. Rachunek przepływów pieniężnych.
6. Opinia biegłego rewidenta.

1. Wprowadzenie

1.1. Informacje ogólne o Banku

Bank Spółdzielczy w Sokółce rozpoczął działalność 13 listopada 1924 r. jako Kasa Stefczyka spółdzielnia z odpowiedzialnością nieograniczoną. Wraz z wybuchem II wojny światowej funkcjonowanie Kasy Stefczyka zostało przerwane. Wznowienie działalności pod nową nazwą - Bank Ludowy - nastąpiło 14 lutego 1948 r. W kolejnych latach wielokrotnie zmieniana była nazwa Banku: od 9 lipca 1955 r. funkcjonowała Gminna Kasa Spółdzielcza, od 24 lipca 1956 r. Kasa Spółdzielcza, od 12 września 1956 r. Spółdzielnia Oszczędnościowo-Pożyczkowa, a od 27 września 1965 r. do dziś Bank Spółdzielczy.

Od 1975 r. Bank Spółdzielczy w Sokółce wchodził w strukturę organizacyjną Banku Gospodarki Żywnościowej.

W 1995 roku Bank został akcjonariuszem nowoutworzonego Warmińsko-Mazurskiego Banku Regionalnego S.A. w Olsztynie.

27 marca 2002 r. Bank Spółdzielczy w Sokółce podpisał z Bankiem Polskiej Spółdzielczości umowę zrzeczenia, na mocy której Bank Zrzeszający zobowiązany jest m. in. do: prowadzenia rachunku bieżącego Banku Spółdzielczego, za pośrednictwem którego dokonywane są rozliczenia pieniężne Banku, wypełniania za Bank Spółdzielczy obowiązków informacyjnych wobec Narodowego Banku Polskiego oraz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, kontrolowania zgodności działalności Banku Spółdzielczego z postanowieniami umowy zrzeczenia i innymi przepisami prawa.

Siedziba Banku mieści się w Sokółce, przy ul. Ściegiennego 16.

Bank wpisany jest do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Białymstoku, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000139461. Bankowi nadano numer statystyczny REGON 000494367 oraz NIP 5451078082. Udziałowcami Banku są przede wszystkim osoby fizyczne.

1.2. Podstawa sporządzenia Polityki informacyjnej

Niniejszy dokument stanowi realizację postanowień Polityki Informacyjnej Banku Spółdzielczego w Sokółce oraz Uchwały Nr 385/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. *w sprawie szczegółowych zasad i sposobu ogłaszania przez banki informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zakresu informacji podlegających ogłaszaniu.*

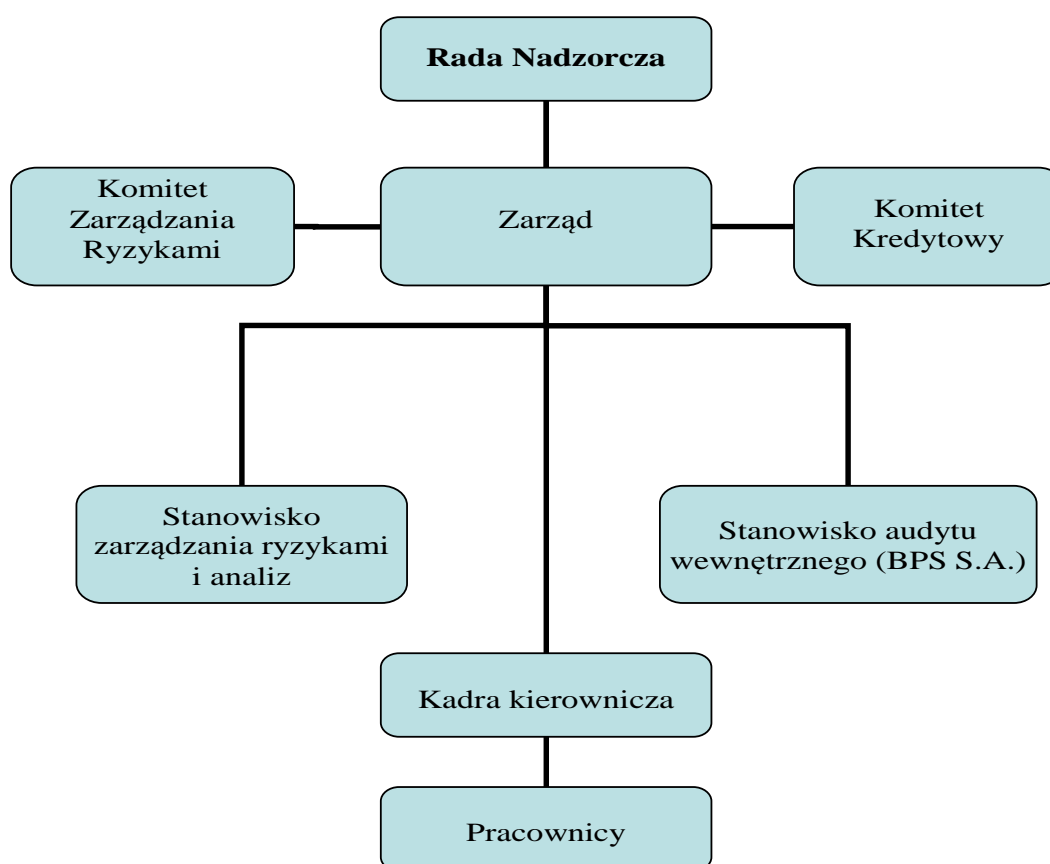
Wysokość wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe w 2010 r. wyliczana była zgodnie z zapisami Uchwały nr 76/2010 KNF, a ocena adekwatności kapitału wewnętrznego, dokonywana była zgodnie z zapisami Uchwały nr 383/2008 KNF z dnia 17 grudnia 2008 r.

2. Informacje o zasadach zarządzania ryzykiem w Banku

W Banku funkcjonuje zorganizowany proces zarządzania ryzykiem, w którym uczestniczą organy Banku, wyznaczone komitety i komórki organizacyjne oraz pracownicy.

W procesie zarządzania ryzykiem, strategiczne cele określa Rada Nadzorcza, która ocenia skuteczność działań Zarządu Banku, mających na celu zapewnienie efektywności procesu zarządzania ryzykiem.

Schemat organizacji zarządzania ryzykiem w Banku

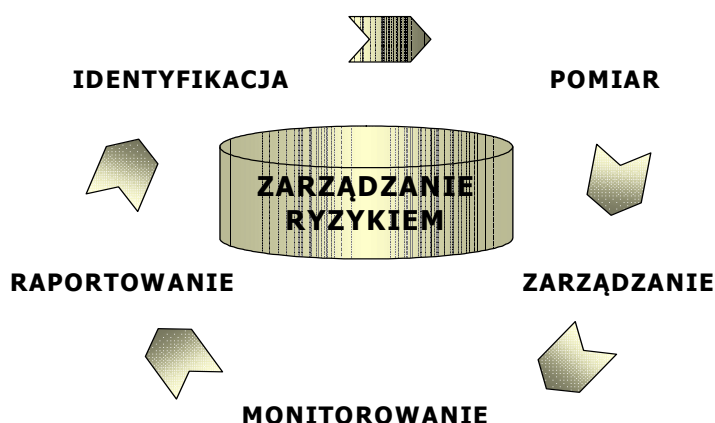

Na proces zarządzania ryzykiem bankowym składają się następujące czynności:

- identyfikacja ryzyka polegająca na określeniu źródeł ryzyka, zarówno aktualnych, jak i potencjalnych, które wynikają z bieżącej i planowanej działalności Banku,
- pomiar ryzyka,
- zarządzanie ryzykiem polegające na podejmowaniu decyzji dotyczących akceptowanego poziomu ryzyka, planowaniu działań, wydawaniu rekomendacji i zaleceń, tworzeniu procedur i narzędzi wspomagających,

- monitorowanie polegające na stałym nadzorowaniu poziomu ryzyka w oparciu o przyjęte metody pomiaru ryzyka,
- raportowanie obejmujące cykliczne informowanie Kierownictwa o skali narażenia na ryzyko i podjętych działaniach.

Schemat zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Sokółce

2.1. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe związane jest z możliwością wystąpienia strat finansowych spowodowanych nie wywiązywaniem się kontrahenta Banku ze zobowiązań wynikających z warunków umowy. Z uwagi na możliwość poniesienia przez Bank relatywnie dużych strat, ryzyko kredytowe istotnie wpływa na działalność Banku.

Celem strategicznym zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku, jest zwiększenie bezpieczeństwa działalności kredytowej, poprzez zapewnienie właściwej jakości oceny ryzyka kredytowego i efektywności podejmowania decyzji kredytowych, jak również skutecznego procesu monitorowania zaangażowania kredytowego wobec pojedynczego klienta oraz całego portfela kredytowego Banku.

W celu zapewnienia odpowiedniej do profilu ryzyka Banku jakości aktywów kredytowych, Bank zarządza:

- ✓ ryzykiem kredytowym,
- ✓ ryzykiem koncentracji zaangażowań,
- ✓ ryzykiem kredytowym ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie,
- ✓ ryzykiem rezydualnym.

2.1.1 Zarządzanie ryzykiem kredytowym

Oprócz Rady Nadzorczej i Zarządu Banku w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym główną rolę pełnią:

- 1) Wiceprezes Zarządu ds. finansowo-księgowych, bezpośrednio nadzorujący pracowników mających zadania w obszarze zarządzania ryzykiem w Banku,
- 2) Komitet Kredytowy - opiniuje transakcje kredytowe oraz podejmuje decyzje w sprawie ich klasyfikacji pod kątem ryzyka ponoszonego przez Bank zgodnie z kompetencjami,
- 3) Komitet Zarządzania Ryzykami - opracowuje projekty: strategii i polityk, instrukcji, metodyk dotyczących zarządzania ryzykiem kredytowym oraz limitów ograniczających ryzyko kredytowe, w tym ryzyko koncentracji zaangażowań.
- 4) Pracownicy Zespołu produktów bankowych i marketingu - przed podjęciem decyzji kredytowych, zgodnie z kompetencjami, oceniają poziom ryzyka, badają poprawność analiz zdolności kredytowej, oceny zabezpieczeń i propozycji klasyfikacji ekspozycji,
- 5) Audyt wewnętrzny - kontroluje i ocenia sprawność działania systemu zarządzania ryzykiem kredytowym,
- 6) Pozostali pracownicy Banku – uczestnicy procesu kredytowania - zobowiązani do przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem kredytowym.

Proces zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku obejmuje:

- identyfikację czynników ryzyka kredytowego,
- ocenę oraz ustalenie dopuszczalnych norm ryzyka kredytowego (limity),
- monitorowanie, pomiar i raportowanie ryzyka,
- zarządzanie ryzykiem rezydualnym,
- wyliczenie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego,
- kontrolę zarządzania ryzykiem kredytowym.

Bank zarządza ryzykiem kredytowym zarówno w odniesieniu do pojedynczej transakcji jak i do całego portfela kredytowego.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do łącznego zaangażowania kredytowego, Bank prowadzi poprzez:

- 1) dywersyfikację oraz monitorowanie i raportowanie ryzyka kredytowego z tytułu koncentracji,
- 2) monitorowanie i raportowanie jakości portfela,
- 3) monitorowanie i raportowanie adekwatności dokonywanych odpisów i wielkości tworzonych rezerw na należności zagrożone,
- 4) analizę migracji ekspozycji pomiędzy poszczególnymi kategoriami ryzyka,
- 5) monitorowanie ekspozycji zagrożonych i ich struktury,
- 6) monitorowanie kredytów udzielanych podmiotom i osobom, o których mowa w art. 79 ustawy Prawo bankowe,

- 7) realizację przedsięwzięć organizacyjno-kadrowych, polegających w szczególności na:
- a) organizacji bezpiecznych systemów podejmowania decyzji kredytowych,
 - b) prawidłowym przepływie informacji,
 - c) odpowiednim doborze i szkoleniu kadr,
 - d) nadzorze nad działalnością kredytową.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym pojedynczej transakcji/kredytobiorcy Bank prowadzi poprzez:

- stosowanie metodyki oceny zdolności kredytowej, dostosowanej do profilu ryzyka kredytobiorcy,
- bieżący monitoring kredytowy wszystkich ekspozycji,
- przegląd ekspozycji kredytowych i tworzenie rezerw celowych,
- windykację i nadzór nad kredytami zagrożonymi,
- kontrolę procesu kredytowego w odniesieniu do transakcji zawartych z danym kredytobiorcą.

Jako ekspozycję przeterminowaną, Bank uznaje każdą należność z tytułu kapitału lub odsetek nie spłaconą w terminie.

Ekspozycjami zagrożonymi są należności poniżej standardu, wątpliwe i stracone zgodnie z kryteriami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków z dnia 16 grudnia 2008 r. (Dz. U. Nr 235, poz. 1589 oraz z 2009 r. Nr 78, poz. 652 z późniejszymi zmianami).

Bank dokonuje klasyfikacji ekspozycji kredytowych do odpowiednich kategorii ryzyka, stosując dwa kryteria:

- kryterium terminowości – terminowość spłaty kapitału lub odsetek,
- kryterium ekonomiczne – badanie sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika (kredytobiorcy, poręczyciela).

Przeglądów oraz klasyfikacji ekspozycji kredytowych Bank dokonywał zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

Bank tworzy rezerwy celowe oraz rezerwę na ryzyko ogólne.

Rezerwy celowe tworzone są na ryzyko związane z działalnością Banku w odniesieniu do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do:

- kategorii "normalne" – w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych,
- kategorii "pod obserwacją",
- grupy "zagrożone" – w tym do kategorii "poniżej standardu", "wątpliwe" lub „stracone”.

Wysokość tworzonych rezerw związana jest bezpośrednio z kategorią ryzyka, do której została zaklasyfikowana ekspozycja oraz z jakością przyjętych zabezpieczeń prawnych ekspozycji.

BANK SPÓŁDZIELCZY W SOKÓŁCE

Na pokrycie ryzyka związanego z działalnością kredytową, Bank dokonuje odpisów na rezerwy celowe, tworzone w ścisłej korelacji z rozpoznany ryzykiem tj. na pokrycie straty związanej z określonymi należnościami lub ich grupami w oparciu o ocenę możliwości jej wystąpienia.

Tabela 1. Wartość rezerw celowych na należności bilansowe (w tys. zł)

	TREŚĆ	Stan na początek roku obrotowego	Zwiększenie	Przeniesienie z ewidencji pozabilansowej	Rozwiązanie	Stan rezerw na koniec roku obrotowego	Wymagany poziom rezerw celowych
	1	2	3	4	5	6	
1	Rezerwy celowe od należności sektora niefinansowego, w tym:	987 825,21	858 565,30	0,00	263 166,68	1 583 223,83	0,00
	- w sytuacji normalnej	138 153,13	69 081,90		57 258,03	149 977,00	
	- w sytuacji pod obserwacją	0,00				0,00	0,00
	- poniżej standardu	68 004,80	65 908,18		106 808,98	27 104,00	
	- wątpliwe	3 570,19	563 532,84		31 706,19	535 396,84	
	- stracone	778 097,09	160 042,38		67 393,48	870 745,99	
2	Rezerwy celowe od należności sektora budżetowego	0,00			0,00	0,00	0,00
	Razem	987 825,21	858 565,30	0,00	263 166,68	1 583 223,83	0,00

Rezerwa na ryzyko ogólne tworzona jest zgodnie z art. 130 ustawy Prawo bankowe (Dz.U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665 z późn. zm.). Rezerwa tworzona jest w ciężar kosztów, na pokrycie niezidentyfikowanego ryzyka związanego z prowadzeniem działalności bankowej. Tworzenie i rozwiązywanie rezerwy dokonywane jest na podstawie oceny ryzyka, uwzględniającej w szczególności wielkość należności oraz udzielonych zobowiązań pozabilansowych.

Łączna kwota ekspozycji bilansowej na dzień 31.12.2010 r. wyniosła 142 149 tys. zł.

BANK SPÓŁDZIELCZY W SOKÓŁCE

Tabela 2. Aktywa netto Banku wg stanu na 31.12.2010 roku (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31 gru 09	Struktura	31 gru 10	Struktura	Dynamika	Różnica
Kasa, operacje z bankiem centralnym - razem netto	3 419	2,44%	3 731	2,62%	109,1%	312
Należności od sektora finansowego	36 501	26,10%	47 253	33,24%	129,5%	10 752
Należności od sektora niefinansowego	82 058	58,67%	86 610	60,93%	105,5%	4 552
- w tym należności zagrożone	2 431	1,74%	3 370	2,37%	138,6%	939
Należności od sektora inst. rząd. i samorząd	860	0,61%	915	0,64%	106,4%	55
Papiery wartościowe	14 289	10,22%	404	0,28%	2,8%	-13 885
Aktywa trwałe	2 095	1,50%	2 386	1,68%	113,9%	291
Inne aktywa	642	0,46%	850	0,60%	132,4%	208
Aktywa razem	139 864	100,00%	142 149	100,00%	101,6%	2 285

2.1.2. Zarządzanie ryzykiem koncentracji zaangażowań

Bank zarządza ryzykiem koncentracji zaangażowań zarówno na poziomie jednostkowym, jak i całego portfela aktywów. W odniesieniu do portfela kredytowego Bank stosuje i monitoruje limity zaangażowania, w szczególności w odniesieniu do grupy klientów, produktów, branż, regionów, zabezpieczeń. W przypadku wykorzystania limitu na poziomie ustalonym przez Bank, podejmowane są działania w celu ograniczenia poziomu koncentracji zaangażowań.

Wybór instrumentów zarządzania ryzykiem koncentracji zaangażowań, mających na celu dywersyfikację tego ryzyka, uzależniony jest od zidentyfikowanego poziomu ryzyka kredytowego, przy zachowaniu zasady proporcjonalności względem profilu ryzyka Banku.

Zasady klasyfikacji ryzyka koncentracji zaangażowań pod względem istotności, Bank ustala w oparciu o procedurę szacowania i oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego.

W 2010 r. Bank tworzył wewnętrzny wymóg kapitałowy z powodu przekroczenia zaangażowania w kredyty inwestycyjne o terminie zapadalności do 10 lat.

2.1.3. Zarządzanie ryzykiem kredytowym ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie

W celu ograniczenia ryzyka kredytowego ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie Bank dokonuje jego pomiaru i oceny, analizując:

- 1) poziom zaangażowania Banku w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie,
- 2) strukturę aktywów i pasywów długoterminowych, zgodnie z „Zasadami identyfikacji, pomiaru i monitorowania ryzyka płynności w Banku Spółdzielczym w Sokółce”,
- 3) wpływ gwałtownych zmian wysokości stóp procentowych na ryzyko kredytowe,
- 4) wpływ zmian cen na rynku nieruchomości oraz ich wpływu na ryzyko kredytowe w Banku,
- 5) realizację polityki Banku w zakresie przyjmowania zabezpieczeń wskaźnik jakości w grupie ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie

Bank monitoruje zmiany zachodzące na rynku nieruchomości oraz weryfikuje wartość rynkową nieruchomości, stanowiących zabezpieczenie ekspozycji kredytowych. Weryfikacja i monitoring

prowadzone są na podstawie dokumentów przedkładanych przez kredytobiorcę oraz informacji i danych gromadzonych bezpośrednio przez pracowników Banku.

2.1.4. Zarządzanie ryzykiem rezydualnym

Ryzyko rezydualne wiąże się ze stosowanymi przez Bank technikami redukcji ryzyka kredytowego, które mogą okazać się mniej efektywne niż oczekiwano.

Celem systemu zarządzania ryzykiem rezydualnym w Banku jest monitorowanie tego ryzyka, oraz eliminowanie ryzyka związanego ze stosowaniem zabezpieczeń kredytowych.

Corocznie w Banku dokonywana jest weryfikacja skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania ryzykiem rezydualnym oraz jego adekwatności do aktualnego poziomu ryzyka rezydualnego. Bank ocenia typy przyjętych zabezpieczeń, określa poziom koncentracji w ten sam rodzaj zabezpieczenia kredytowego oraz poziom istotności ryzyka rezydualnego.

2.2. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności jest definiowane jako zagrożenie utraty zdolności do terminowego wywiązywania się z bieżących i przyszłych zobowiązań, a w konsekwencji poniesienia dodatkowych kosztów, związanych z koniecznością zaciągnięcia zobowiązań lub sprzedażą aktywów na niekorzystnych warunkach w związku z ryzykiem płynności rynku (produktu).

Podstawowym celem zarządzania płynnością finansową Banku jest dążenie do wzrostu stabilnych źródeł finansowania, w szczególności depozytów osób fizycznych oraz utrzymanie bezpiecznego poziomu wszystkich wskaźników płynnościowych (w tym w szczególności nadzorczych miar płynności, wynikających z Uchwały nr 386/2008 KNF).

Celem polityki Banku w zakresie utrzymania płynności jest zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej oraz określenie rozwiązań (planów awaryjnych) umożliwiających jej przetrwanie. Tak przyjęty cel sprowadza zagadnienia płynności do obszaru stabilności źródeł finansowania Banku oraz możliwości upłynnienia posiadanych aktywów w dowolnym momencie, bez istotnej utraty ich wartości.

W związku z powyższym, celem zarządzania ryzykiem płynności jest takie kształtowanie struktury bilansu Banku oraz zobowiązań pozabilansowych, aby zapewnić stałą zdolność do regulowania zobowiązań, uwzględniającą charakter prowadzonej działalności oraz potrzeby mogące się pojawić w wyniku zmian na rynku pieniężnym lub zachowań klientów.

W ramach systemu zarządzania ryzykiem płynności Bank prowadzi monitoring i pomiar płynności finansowej zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, tj. poprzez:

- codzienną analizę wpływów i wypływów środków z rachunku bieżącego Banku w BPS S.A. umożliwiającą efektywne wykorzystanie dostępnych środków (z uwzględnieniem obowiązku utrzymania rezerwy obowiązkowej na wymaganym poziomie),

- codzienne monitorowanie poziomu aktywów płynnych
- kontrolę przestrzegania limitów stanów gotówki w kasach Banku w ramach potrzeb, dokonując zasileń, bądź odprowadzeń nadmiaru gotówki,
- analizę stopnia zrywalności depozytów terminowych i wcześniejszych spłat kredytów,
- analizę wskaźników stabilności bazy depozytowej,

W ramach obowiązujących wewnętrznych procedur awaryjnych prowadzi się ponadto:

- monitoring kształtowania się czynników uznanych za oznaki zagrożenia płynności,
- scenariuszowe analizy zdolności Banku do zaspokojenia zapotrzebowania na środki płynne, w przypadku kryzysu płynności w Banku i w sektorze bankowym,
- kalkulacje wskaźników pomocniczych płynności, pozwalające na ocenę istotnych z punktu widzenia płynności relacji pomiędzy poszczególnymi pozycjami bilansowymi.

Tryb obiegu informacji i współpracy poszczególnych jednostek/komórek organizacyjnych Banku w ramach systemu zarządzania płynnością uwzględnia: organy kierownicze oraz nadzorcze Banku, a także komórki pełniące funkcje operacyjne oraz kontrolne. Informacje, raporty i wnioski dotyczące ryzyka płynności są przedmiotem obrad Komitetu Zarządzania Ryzykami.

Monitorowanie dziennego stanu środków na rachunku bieżącym prowadzonym w BPS S.A. dokonywane jest przez Zespół finansowo-księgowy, który opracowuje raport uwzględniający stan i przepływy pieniężne na ww. rachunku oraz planowane i prognozowane wpływy i wypływy na każdy dzień roboczy.

Poszczególne rodzaje ryzyka cenowego, mającego wpływ na wynik finansowy, wartość funduszy własnych, zmiany rynkowych stóp procentowych, są zarządzane w Banku odrębnie, uwzględniając specyfikę każdego rodzaju ryzyka i indywidualny sposób podejścia Banku do każdego z nich.

2.3. Ryzyko stopy procentowej

W Banku występują cztery podstawowe rodzaje ryzyka stopy procentowej:

- 1) ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania, wynikające z niedopasowania wielkości przeszacowywanych w danym czasie aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych. Ryzyko to wyraża się w zagrożeniu przychodów Banku, w szczególności odsetkowych, w sytuacji niekorzystnych zmian stóp procentowych lub istotnych zmian w strukturze przeszacowania pozycji w bilansie powodującym zmiany w wyniku finansowym Banku z tytułu odsetek,
- 2) ryzyko opcji klienta, wynikające z opcji klienta wpisanych w produkty bankowe, które mogą być zrealizowane w następstwie zmian stóp procentowych, np.: prawo do wcześniejszej spłaty kredytu, prawo do wycofania depozytów wcześniej niż to wynika z umowy,

- 3) ryzyko bazowe, wynikające z niedoskonałego powiązania (korelacji) stawek bazowych (rynkowych i podstawowych NBP) w oparciu, o które wyznaczane jest oprocentowanie produktów/instrumentów generujących przychody/koszty odsetkowe, w przypadku gdy ich przeszacowanie następuje w tych samych okresach,
- 4) ryzyko krzywej dochodowości, polegające na zmianie relacji pomiędzy stopami procentowymi danego rynku lub indeksu odnoszącymi się do różnych terminów przeszacowania (w szczególności powyżej 1 roku), które może przyczynić się do nasilenia efektu niedopasowania terminów przeszacowania.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest maksymalizacja marży odsetkowej w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych oraz ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru.

Bank utrzymuje pozycję luki dla działalności złotowej w ramach limitów przyjętych w Instrukcji pomiaru, limitowania, raportowania i kontroli ryzyka stopy procentowej.

Wewnętrzne regulacje Banku dotyczące zarządzania ryzykiem stopy procentowej, uwzględniają kluczowe zagadnienia zawarte w rekomendacjach nadzorczych. Ryzyko stopy procentowej monitorowane jest poprzez analizę ryzyka luki. Pomiar ryzyka odbywa się w cyklach miesięcznych i jest prezentowany na posiedzeniach KZR oraz na posiedzeniach Zarządu Banku.

Metody pomiaru ryzyka stopy procentowej stosowane w Banku:

- analiza i pomiar ryzyka stopy procentowej metodą luki niedopasowania terminów przeszacowania,
- analiza ryzyka bazowego i ryzyka opcji klienta,
- symulacja wpływu zmian stóp rynkowych i podstawowych NBP na wynik odsetkowy Banku przy określonej strukturze aktywów i pasywów wrażliwych,
- analiza testów warunków skrajnych przy określonej strukturze aktywów i pasywów wrażliwych,
- analiza elastyczności stopy procentowej.

Wszystkie limity związane z ryzykiem stopy procentowej monitorowane są przez Stanowisko zarządzania ryzykami i analiz. Każdorazowe przekroczenie limitu skutkuje opracowaniem informacji w tym zakresie na Komitet Zarządzania Ryzykami, a następnie na Zarząd Banku.

Na dzień 31.12.2010 r. obliczono potencjalną zmianę wyniku finansowego (odsetkowego) dla szokowego spadku lub wzrostu stóp procentowych (zgodnie z metodą pomiaru ryzyka stopy procentowej stosowaną przez Bank – wzrost i spadek o 200 pb). W przypadku wzrostu stóp procentowych potencjalna zmiana wyniku odsetkowego wyniosła +921,16 tys. zł, natomiast w przypadku spadku, zmianę tę oszacowano na -1 998,37 tys. zł.

BANK SPÓŁDZIELCZY W SOKÓŁCE

Tabela 3. Zestawienie luki stopy procentowej wg stanu na 31.12.2010 r. (w tys. zł)

Lp.	Wyszczególnienie	Termin przeliczania						
		Ogółem	<= 1 dzień roboczy	> 1 dzień <= 1 m-c	> 1 m-c <= 3 m-ce	> 3 m-ce <= 6 m-cy	> 6 m-cy <= 1 rok	> 1 rok
1.	Aktywa oprocentowane	136 803	15 365	68 589	42 794	15	10 024	15
1)	o stopie stałej - lokaty mbank (stopa WIBID)	44 300	14 650	12 650	7 000		10 000	
2)	o stopie stałej - kredyty	75	0	7	13	15	24	15
3)	o stopie zmiennej - kredyty, fośg, f.pomocowy, rez.obow. (red.weksl)	55 559		55 559				
4)	o stopie zmiennej - kredyty (odsetki ustawowe)	14		14				
5)	o stopie zmiennej - rachunek bieżący, złś w BPS SA	159		159				
6)	o stopie stało-zmiennej - kredyty (WIBOR 1M)	714	714					
7)	o stopie stało-zmiennej - papiery wartościowe (WIBOR 3M)	400		200	200			
8)	o stopie zarządzanej przez Bank - kredyty	35 581			35 581			
9)	aktywa niewrażliwe	5 338						
2.	Pasywa oprocentowane	122 701	5 998	9 220	95 780	9 171	2 532	0
1)	o stopie stałej - depozyty terminowe, w tym z BPS z terminem ON	34 801	115	9 220	13 764	9 171	2 532	
2)	o stopie stało-zmiennej - depozyty bieżące (WIBID1M)	5 883	5 883					
3)	o stopie zarządzanej przez Bank - depozyty bieżące i terminowe	82 016			82 016			
4)	pasywa niewrażliwe	19 440						
3.	Luka netto (aktywa-pasywa)	14 102	9 367	59 369	-52 986	-9 156	7 493	15
4.	Luka skumulowana		14 102	4 735	-54 634	-1 648	7 508	15
A	współczynnik wrażliwości prosty¹⁾	-	2,56	7,44	0,45	0,00	3,96	0,00
B	współczynnik wrażliwości skumulowany²⁾	-	1,11	1,04	0,49	0,86	3,97	0,00
C	względny współczynnik luki³⁾	9,92%	-	-	-	-	-	-
5.	zmiana wyniku odsetkowego w ciągu 1 roku wywołana równoległą zmianą (+/-) oprocentowania⁴⁾						wzrost oproc.	spadek oproc.
a)	o 0,25 pp.						115,15	-248,16
b)	o 0,5 pp.						230,29	-498,02
c)	o 1,0 pp.						460,58	-998,31
d)	o 2,0 pp.						921,16	-1 998,37
6.	zmiana wyniku odsetkowego w ciągu 1 roku wywołana nierównoległą zmianą oprocentowania⁴⁾							
	wariant zmian stóp:		<= 1 dzień	> 1 dzień <= 1 m-c	> 1 m-c <= 3 m-ce	> 3 m-ce <= 6 m-cy	> 6 m-cy <= 1 rok	
a)	A - spadek stóp procentowych w większej skali w krótszych terminach przeliczania i mniejszej w dłuższych terminach przeliczania		-0,50pp.	-0,45pp.	-0,35pp.	-0,30pp.	-0,25pp.	-450,20
b)	B - spadek stóp procentowych w mniejszej skali w krótszych terminach przeliczania i większej w dłuższych terminach przeliczania		-0,50pp.	-0,65pp.	-0,75pp.	-0,85pp.	-1,00pp.	-636,06
c)	C - wzrost stóp procentowych w mniejszej skali w krótszych terminach przeliczania i większej w dłuższych terminach przeliczania		0,50pp.	0,65pp.	0,75pp.	0,85pp.	1,00pp.	234,47
d)	D - wzrost stóp procentowych w większej skali w krótszych terminach przeliczania i mniejszej w dłuższych terminach przeliczania		0,50pp.	0,45pp.	0,35pp.	0,30pp.	0,25pp.	262,79
7.	aktywa wrażliwe/pasywa wrażliwe z terminem przeliczania do 1 m-c włącznie:						5,52	
a)	aktywa wrażliwe						83 954	
b)	pasywa wrażliwe						15 218	
8.	czas pozostały do przeliczania [dni]: aktywów						46	
	pasywów						64	

- 1) w spójnym kolumny iloraz aktywów w rażliwych i pasywów w rażliwych, wyliczony dla poszczególnych przedziałów terminów przeliczania
- 2) w spójnym kolumny iloraz aktywów w rażliwych skumulowanych i pasywów w rażliwych skumulowanych, wyliczony dla poszczególnych przedziałów terminów przeliczania
- 3) w spójnym kolumny iloraz młuki skumulowanej i sumy bilansowej Banku
- 4) przy wyliczeniu z akładających:
 - a) w większy spadek rynkowych stóp procentowych niż faktyczne oprocentowanie depozytów, środki te traktuje się jako pozycje niewrażliwe, tj. w yłącza z kalkulacji;
 - b) w zrost rynkowych stóp procentowych uwzględnia się pozycje nieoprocentowane

2.4. Ryzyko operacyjne

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym jest ograniczenie możliwości wystąpienia nieoczekiwanych strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego poprzez wdrożenie skutecznego i adekwatnego do aktualnego profilu ryzyka procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym a także poprzez wdrożenie skutecznego systemu monitorowania i kontroli wewnętrznej.

Ryzyko operacyjne obejmuje wszystkie istotne obszary działalności Banku, w tym produkty, procesy i systemy. Uwzględnia także czynniki wewnętrzne takie jak struktura organizacyjna, specyfika działalności, użytkowane systemy informatyczne, specyfikę klientów, skargi klientów, jakość kadr i czynniki zewnętrzne tj. otoczenie w którym Bank działa.

System zarządzania ryzykiem operacyjnym tworzą: akty normatywne opisujące ten system, struktura organizacyjna systemu, narzędzia informatyczne wspomagające realizację procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym, informacje o incydentach i zdarzeniach zaistniałych w obszarze wymienionego ryzyka, system kontroli wewnętrznej.

Bank dokonuje rejestracji zdarzeń ryzyka operacyjnego przy wykorzystaniu specjalnego modułu systemu informatycznego. Zadaniem tego modułu jest zbieranie, gromadzenie danych i generowanie raportów dotyczących ryzyka operacyjnego.

W zakresie ryzyka operacyjnego komórki organizacyjne Banku zobowiązane są do podejmowania działań ograniczających to ryzyko. Zabezpieczenia zagrożonych obszarów operacyjnych dokonuje się poprzez:

- 1) Plany awaryjne – służące przeciwdziałaniu i minimalizowaniu negatywnych skutków nieoczekiwanych zdarzeń, w tym ataków wewnętrznych i zewnętrznych, które mogą szkodzić funkcjonowaniu Banku,
- 2) Ochronę ubezpieczeniową: ubezpieczenia mienia od zdarzeń losowych, na wypadek awarii sprzętu elektronicznego, komputerowego i sieci komputerowych, strat w wyniku fałszerstwa lub oszustwa, odpowiedzialności cywilnej,
- 3) Przenoszenie odpowiedzialności (outsourcing),
- 4) Inne zabezpieczenia (prawne, organizacyjne, techniczne), w tym procedury w zakresie zatrudniania, procedury nadawania uprawnień dostępu do systemów informatycznych, stosowne postanowienia w umowach, szkolenia,
- 5) System kompetencji dotyczących głównie działalności handlowej,
- 6) System kontroli wewnętrznej.

3. Fundusze własne

Fundusze własne stanowią znaczące źródło finansowania działalności Banku i są gwarancją jego rozwoju. Stanowią również zabezpieczenie w przypadku poniesienia straty przez Bank.

BANK SPÓŁDZIELCZY W SOKÓŁCE

Wartość funduszy własnych jest wyznacznikiem poziomu stabilności finansowej Banku, co przekłada się na stopień bezpieczeństwa prowadzonej działalności oraz zaufania klientów Banku.

Fundusze własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na fundusze podstawowe i fundusze uzupełniające. Fundusze podstawowe stanowią: kapitał zapasowy oraz kapitały rezerwowe. Funduszem uzupełniającym jest kapitał z aktualizacji wyceny.

Kapitał z aktualizacji wyceny obejmuje wartość aktualizacji rzeczowych aktywów trwałych .

Zysk netto stanowi zysk wynikający z rachunku zysków i strat za okres, za który jest sporządzane sprawozdanie. Zysk netto uwzględnia podatek dochodowy zarówno w części bieżącej jak i odroczonej oraz inne obowiązkowe obciążenia.

Bank zgodnie z art. 127 ustawy Prawo bankowe i uchwały Nr 381/2008 z dnia 17 grudnia 2008 r. KNF dotyczącej funduszy własnych banku, utrzymywał na koniec 2010 r. fundusze własne na poziomie 12 433 tys. zł, pozwalającym pokryć sumę wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.

Tabela 4. Struktura funduszy własnych na dzień 31 grudnia 2010 r.

Fundusze Banku (w zł)	31.12.2009 r.	31.12.2010 r.
Fundusz udziałowy (wplacony)	611 070,41	569 400,00
Fundusz za sobowy	10 306 195,05	11 755 449,25
Fundusz rezerwowy	0,00	0,00
Fundusze uzupełniające	164 795,03	155 605,38
Fundusze brutto	11 082 060,49	12 480 454,63
Pomniejszenia funduszy (wartości niematerialne i prawne)	49 147,59	47 412,19
Fundusze netto (do wyliczenia wsp. wypłacalności)	11 032 912,90	12 433 042,44

4. Adekwatność kapitałowa

4.1. Opis metody stosowanej do oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego

Celem procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego jest zapewnienie utrzymywania kapitału w wysokości dostosowanej do profilu ryzyka Banku.

Zgodnie z Art. 128 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo bankowe, Bank jest zobowiązany utrzymywać sumę funduszy własnych i dodatkowych pozycji bilansu Banku określonych przez Komisję Nadzoru Bankowego na poziomie nie niższym niż wyższa z następujących wartości:

- kapitał regulacyjny,
- kapitał wewnętrzny.

Szacowanie kapitału wewnętrznego przebiega w trzech etapach:

- Etap I – za punkt wyjścia przyjmowany jest kapitał regulacyjny (wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyk Filaru I NUK),

- Etap II – ocenia się, czy minimalny wymóg kapitałowy jest adekwatny do aktualnego narażenia Banku na ryzyko dla uznanych za istotne ryzyk Filaru I NUK,
- Etap III – szacuje się kapitał wewnętrzny na pokrycie istotnych ryzyk Filaru II NUK.

Poza ryzykiem kredytowym oraz pozostałymi ryzykami zidentyfikowanymi w regulacjach Komisji Nadzoru Bankowego i służącymi do obliczenia współczynnika wypłacalności, w celu oszacowania kapitału wewnętrznego zidentyfikowano następujące ryzyka, tzw. ryzyka II filaru:

- 1) Ryzyko koncentracji zaangażowań:
 - a) koncentracji dużych zaangażowań
 - b) koncentracji w sektor gospodarki
 - c) koncentracji przyjętych form zabezpieczenia
 - d) koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument finansowy
 - e) koncentracji geograficznej
- 2) Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej:
 - a) przeszacowania
 - b) bazowe
 - c) opcji klienta
 - d) krzywej dochodowości
- 3) Ryzyko płynności (wynikające z nieodpowiedniego poziomu aktywów płynnych)
- 4) Ryzyko wyniku finansowego
- 5) Ryzyko kapitałowe:
 - a) koncentracji funduszu udziałowego
 - b) koncentracji „dużych” udziałów
 - c) niedotrzymania minimalnych progów kapitałowych
- 6) Pozostałe ryzyka:
 - a) cyklu gospodarczego
 - b) strategiczne
 - c) utraty reputacji
 - d) transferowe
 - e) rezydualne
 - f) modeli

4.2. Wymogi kapitałowe

Kalkulacja wymogów kapitałowych na dzień 31.12.2010 r. sporządzona została z uwzględnieniem nie znaczącej skali działalności handlowej, tj. w zakresie księgi bankowej i księgi handlowej łącznie, bez uwzględnienia kapitału krótkoterminowego.

Filar I Nowej Umowy Kapitałowej zobowiązuje Bank do wyliczania i utrzymywania wymogu kapitałowego na ryzyko: kredytowe, rynkowe (walutowe), operacyjne, przekroczenia progu koncentracji wierzycelności i przekroczenia progu koncentracji kapitałowej.

W ramach Filaru II Bank dokonuje oceny wszystkich rodzajów ryzyka bankowego i zapewnia poziom funduszy własnych odpowiadający poziomowi zidentyfikowanych, uznanych za istotne rodzajów ryzyka. Weryfikuje również poziom wymogu kapitałowego wynikający z Filaru I.

BANK SPÓŁDZIELCZY W SOKÓŁCE

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego został skalkulowany z wykorzystaniem metody standardowej.

Bank wylicza wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego metodą podstawowego wskaźnika BIA (Basic Indicator Approach). Kwota wymogu BIA na 2010 rok wynosiła 1 031 tys. zł.

Tabela 5. Wymogi kapitałowe Banku na poszczególne rodzaje ryzyka według stanu na 31 grudnia 2010 roku w tys. zł

Lp.	Wymóg kapitałowy z tytułu	Kwota ekspozycji	Wartość ekspozycji ważona ryzykiem	Wymóg kapitałowy
1.	Ryzyka kredytowego	162 026	84 729	6 778
a)	aktywa - waga ryzyka 0%	6 796	0	0
b)	aktywa - waga ryzyka 20%	35 601	7 120	570
c)	aktywa - waga ryzyka 50%	10 061	5 030	402
d)	aktywa - waga ryzyka 75%	83 591	62 694	5 015
e)	aktywa - waga ryzyka 100%	6 058	6 058	485
f)	aktywa - waga ryzyka 150%	41	62	5
g)	Zobowiązania pozab. - waga ryzyka kontrahenta 20%	645	65	5
	waga ryzyka produktu 50%	645	65	5
h)	Zobowiązania pozab. - waga ryzyka kontrahenta 75%	9 294	3 590	287
	waga ryzyka produktu 50%	9 014	3 380	270
	waga ryzyka produktu 100%	280	210	17
i)	Zobowiązania pozab. - waga ryzyka kontrahenta 100%	221	110	9
	waga ryzyka produktu 50%	221	110	9
2.	Przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań	0	0	0
3.	Przekroczenia progu koncentracji kapitałowej	0	0	0
4.	Ryzyka walutowego	0	0	0
5.	Ryzyka operacyjnego	0	0	1 031
6.	Fundusze własne			12 433
7.	Współczynnik wypłacalności		12,74	

Bank Spółdzielczy w Sokółce podejmuje szereg działań zmierzających do poprawy jakości zarządzania ryzykami i podnoszenia efektywności działalności Banku przy zachowaniu bezpieczeństwa jego działania. Prawidłowy i skuteczny proces zarządzania ryzykami i adekwatnością kapitałową pozwoli Bankowi na dynamiczny i bezpieczny rozwój.